

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske slovence.

PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

CENA NOVIN JE:

Za domače, če jih več	Za amerikance, če jih več
vkup hodi 2 K,	vkup hodi 4 K 20 f,
če samo edne 3 K.	če samo edne 5 K 40 f.

Cena vsakoga falata domá je 4 filere; v Ameriki 10 filerov.

Dobijo se
v Čerensovcih pri KLEKL
JOŽEFI plebanoši v pokoji.
Cserföld, Zalamegye.

Na té naslov se naj pošilajo: naroč
nina, glási i dári za Novine. Vsak pa
naj podpiše svoje imé, ki kaj novi-
nam naznánja.

Nedela pred vnébo hodom Gospodovim, ali po vüzmi péta.

„Gospon Jezuš je gori vzéti v nébo.“
(Marko XVI. 19.)

Lehko pravim, ka je naš lübléni Odküpitel, gospon Jezuš v vseh 33 letaj, štere je na tom sveti, v toj suznoj dolini preživo, ni eden hip ne bio brez trpljenja. I na zastoplenje je to trpljenje kak sv. evangelium svedoči, dokončano „Gospon Jezuš je gorivzéti v nébo“. Oh ti tolažliva reč: neba, kelko i ka vse mi ti dnes na pamet ne pri-neséš, keliko i ka vse mi pred dušo ne skladéš, naj se ona veseli i veselo trpi; keliko i ka vse mi v srcé ne vlejéš, naj je omočis na vojsküvanje.

Jezuš je ostavo suzno dolino i podigno se je z dušov i stelom v to lepo nebesko, krajino gde ne ga več joča ne križa. Oh potolaži se krščanska duša; potolaži se ár ne ide on samo za svojo volo, za tvojo tüdi ide tá, naj ti, kak, on sám svedoči, mesto pripravvi v očinskem domi da „kje sem jaz tam more i moj sluga biti“ (Jan. XII. 26.) pravi on.

Vnébo ide Jezuš, tá pela zemelski žitek; je vekivečno življenje, je vesélja domovina, je pláča pravična, je počinek po trüdi, vživanje po trpljenji; v nébo zastoplenje Jezušovo nam dokáže to versko pravico. Mámo pa pred nebeskimi vrátami samo dve stubi če na njidve stopimo, blázeni bodemo. Prva je poniznost, ta druga mirovno trpljenje.

„Ki se ponizi, zvisi se“ (Mát. XXIII. 12.) pravi Gospon Jezuš Kristuš. Nišče ne more na visino priti, ki spodkar ne začne svojega potüvanja. Ponizni moremo biti na zemli, či do nébe ščémo zvišeni postáti. Ve dobro známo, ka vláti, štera visoko glavo drži hižni oča nema rad, pa to tüdi známo, ka ki

visoko glavo nosi i jo nagnoti nešče, nad nisike dveri ne more notri. Nebeske dveri so pa takše. Jezuš posvedoči to „vozka so vráta i tesna je pot, štera v življenje pela“ (Mát. VII. 14.) „Ftič, šteri visiko leti, nisiko sede“ pravi nas domači predgovor. Ki šče záto po svojoj smrti vu visiko nebesko domovino priti, on preveč globoko more začinjati romanje, on more jáko ponizen biti.

Glédajmo toga nájzmožnéjšega Boga, kak na svet pride? Ne v hiši med ljudni — vštalimed márhomi ki nahráni z vsakovrstnimi dári celi svet, je zadovolen sprostom mleki kak vsako dete svoj živež iskati. Ponizen je bio v narodjenji, naj nam pokaže, ka starišje tüdi ne smejo gizde kázati pri svojih novorojenih sinih i hčérach, nego kak je cerkvena právda, naj je po narodjenji pohitroma dájo okrstiti i ne en teden, ali ešče duže je doma skrivati i stem gospostvo kázati.

Glédajmo našega lüblénoga Bogá, kak beži pred Herodešom, pa je té hüdoben, král od njega, dobo králesko čést.

Glédajmo ga, kak boga on, pred koga zapovedjov se vsi nebeski prebivalci naklonijo, glédajmo ga kak Boga edno prosto žensko, Bl. Devico Marijo gda ga po drva, po vodo goni, kak je podložen ednomi prostomi človeki, sv. Jožefi, gda ga pri mestriji, pri tesanji na pomoč má; svéto pismo nam posvedoči to z etimi rečmi: „i podložen je bio njima“ (Luk. II. 51.)

Glédajmo gospoda vseh stvárih, koga so vsi kinči nébe i zemle, z koga darovitnosti se oblačí v svilen z drágočami oklajen ableč veliki svet, z koga blagoslova se vživa prevnogo do-broga, se naredi prevnogo bogatoga stánka, kak se prosto oblačí, kelkokrát pride čas jesti, i za njega je ne pres-

treto, kelkokrát pride čas nočnoga počivanja i za njega je ne posláno, da „lesice, kak sám se toži májo brloge, ftice pa gnjezde, a sin človeči si pa neve kam glavé nagnoti“ (Mat. VIII. 20.)

Na slednjoj večérji se opaše i 12 prostim ribičom ešče izdajniki Judaši nogé operé, na drugi dén brez edne protivne reči dopüsti, da ga za vüha mlátijo, da plüjejo nanjega, ešče te muči, gda sodbo doprinesejo, ka je hüši, on, kak Barabbás, ki je lüdi klao; ešče te nikaj ne pravi gda ga na tisto mesto odylečejo, gde sa sámó razboj-nike márjali ino ga križajo.

„Včíte se od méne ár sam jaz kratkoga i poniznoga srca“ (Mat. XI. 29.) nam pravi te ponizen Jezuš.

Ponizni bodimo, zničem se ne hválimo.

Bogástvo naše je samo posoda boža i ne naša lastnina, nespametno délo je zato stistim se zvišávati, ka moremo nazájdati. V žitki na posodi mámo, po smrti pa od vsega račun dámo ka kelko siromákov smo z svojov vrednostjov nahránili, keliko cerkvih olepšali, keliko nági oblekli keliko žejnih napajili. — Za nami pa drügi dobi na posodo našo vrednost. Nemamo zato juša sa preštímávati.

Ponizni bodimo i v siromaštvu i zato ne občüdüjmo bogatine i ne želimo si njihove velike odgovornosti zavolo njihove vrednosti, nego ostanimo rajši v bližini toga siromaškoga Jezúša.

To je prva stuba vu vekivečnost.

Ta druga je mirovno trpljenje. Pitam, odket se je zdigno Jezuš v nebé-sa? Z olivetánskoga brega. Ali tam se je tüdi začelo njegovo trpljenje. V trpljenje i v nébo po ednoj poti ide. Vidite drági krščeniki, kak je veliko delo to, če trpimo. Ne je bilo na sveti vekšega i svetešega dela, kak odküplenje naše i zgodilo se je po — trpljenji. I néga

želnjsega za vsako jedino dūšo, kak njeno zveličanje i zgodi se po — trpljenji. Jezuš lūblēni posvedoči to s svojim trpljenjom, i gučom. Ve znamo ka je nezgovorno trpo i v nogokrāt pravo „*Ki ščē za menom iti, naj se, zataji naj vzeme svoj križ i naj me nasleduje.*“ (Mátaj. XVI. 24.) „*Nej li je eta potrebno bilo trpeti Kristuš i tak notriiti v diko svojo?*“ (Luk. XXIV. 26.)

Gospod Jezuš Kristuš je ednok pravo sv. Tereziji, ka se tiste dūše Oči nebeskomi nájbole dopádnejo, štere nájveč trpijo. Té reči si je tá svetica na telko na srcē vzēla, ka je vnoga leta v nájvėkšem veselji prenášala te nájvėkše telovne i dūševne bolečine i za vse kinče celoga svetá bi je ne tá dála-ešče več si jih prosila. Njēna návadna reč je bila : Gospodne ali trpeti, ali mreti ; i gda se je po smrti ednoj dūši prikázala i njoj razodela, ka je v nébi preveč blážena, ovádila njoj je, da je to diko ne tak za volo dobrih del, nego nájbole za trpljenje dobila i ešče z nebeske dike bi nazajprišla na te svet jedino zatoga zroka volo, če bi njoj Gospod Bog dopústo, kabi še več mogla trpeti za njega.

Jezuš je pravo, da malo lūdi hodi po poti, štera v nebo hodi. Ščem znati, na kakšoj sem ? Če delam, kak večina lūdih i preklinjam, pijančivam, nečistost lūbim, živem posvetno — sem na širokoj cesti štera v pekel vodi. Dol ž njé, če ščem se zveličati ! Na vozko pot hajdi ! Prignimo se i trpimo radi, poniznost i potrplivost nas pripelata k Jezuš i v nebo.

Krščanski navuk.

Zakaj pravimo mi v „imeni“ i ne v „imenah“ Océ i Sina i Dūha svetoga ? Zato, ka vse tri osebe edno ime májo „Bog“. Vse tri so samo eden Bog. Gledajte, kak lepo imenūjemo z križanjem sveto Trojico ali Trojstvo.

Dom i svet. — Glási.

Novi nadbiskup (érsek) v Kaloči so Dr. Várady Leopold Árpád, bivši gyűrski pűšpek.

Govor Jankovich ministra zagovárja verske šole proti onim slobodnozidarskim vučitelom i njihovim pristašom, ki navuk verski namenijo iz šol spraviti. Nadale minister za potrebno spozna, naj se deca ešče v državnih šolah vči po svojem maternom jeziki pisati i čitati, zato ka je to ne nevarno za vogrski naredni dūh. Vsikdar smo mi glasili, ne iz političnoga

namena, nego na podlagi krščanske vere da se materni jezik more poštvati — a razkričali so nas zatogavolo nespametni slobodnozidarje za izdajnike države itd. I glédajte, zdaj sam minister toiste glási. Kaj bodo koli njemi za to pravili ? Ali ešče bole, kak čobasto bodo te gledali tisti neprijátelje Kristušovih pravic, štere i materno reči pisati i čitati včiti ! Pridite čem hitrej vi blaženi časi ! V nadalnom govori minister odkrije, da ne nikšega zadržka proti tomi, da bi se na sterom vogrskom vseučelišči za slovaški jezik vučitelka stolica postavila ; Žele pa tūdi, da bi se dūhovniški dohodki (pametiva. zberica) v gotovih penezah rešūvali, kak se že dūhovništvo i farniki pogodijo.

Firma je dnes na Tišini. Milostiven pűšpek so včera ob petih prišli sem. Lűdstvo jih je z velikov slovesnostjov sprijelo. Vűtro bo firma na Cankovi, v tork pri Jelēni, v sredo pri Jűrji, v četrtek pri Gradi, v nedelo pri Nedeli.

Bavarski kral III. Ludovik je pohodo z svojov ženov i decov mesto Sárvár ne daleč od Szombathely-a, kje svoje imánje ma. Železne županije dostojanstveniki i plemenitaši, so ga čakali na lepo okinčanom kolodvoru i z nešteti kočijami sprevodili v grad. Naš višejni pastér i bližanji dūhovniki so se tūdi hodili vklánjat kraleskoj družini, od štere so i na obed sijajni bili pozváni.

Krute grozovitosti v Albiniji. Puntarji epiruski so v Hormovi 250 mohamedanskih Albancov vlovili, jih odeg-nali v bližanjo vés : Kodra i tam vse žive na križ pribili v staroverskoj cerkvi, štero so zatem vužgáli. Albansko redarstvo je najšlo na pol zgorene v cėrkvi.

Veliki potres je bio v Sicilia deželi na Taljanskom v Cataninskoj krajini. Celi varaši i vesnice so porűšene i več sto lűdij je spokláno. *Acireale* mesto, štero je štelo 35 jezér prebivalcov, je popolnoma porűšeno, ravnotak *Lipavi* šteri je meo 4700 dűš. Ni edna hiša je ne na mesti ostala. Lűdstvo potrto joče i čáka, kda je odpela vlak iz domačije, kje so same razvaline i podrtine. Menšim vesnicam niti broja ne znati, teliko jih je vničenih. *Kirella* mesto je pogorelo. Na zemli so takše odprtine postale ka mosté morejo prek njih delati, če ščejo po nesrečenim pomágati. Na Etna ognejenom bregi se je novi kráter (lűknja) odpro. Žalűje celo Taljansko nad nesrečov tembole, ar komaj šest let, da je v Messini ne daleč

od zdajšnjega, ravno po potresi vse opűštošeno. Sv. Oča so 50 jezero lir (kron) dáli na pomoč nesrečnim stanovnikom.

Prvo sveto obhajilo je opravilo v Szombathelyi 600 decé zdaj v tork. Višejni paster so jim sv. meso slűžili njim navuk držali i ž njimi donovili krstno oblűbo.

Vučitelski zbor so meli lendavske okolice katoličanski vučitelje v četrtek v Čerensovcih. Po svetoj meši, štero so njim Vogrinčič Boldizar pleb. slűžili, so v šoli meli potrebne razprave o šolskih rečeh. Skűpni obed je bio v gostilni Bauer Samuela.

Nesreča v mlini. Tompa Marka iz Velike Polane je na Hotizi mlinsko kolo dobilo, obleko ž njega dolstrgalo i ga zdrűzgalo.

Samomor. V Sobočkoj bolnišnici se je na drevo obesio Jerebic Matjaš, beltinski stanovnik, ki se je duže vremena tū zdrűžavao. Samomor je v zblodjenoj pameti včino.

Med sv. mešov je mro v Vrbeniki na otoki Krk plebanoš Volarič Ferenc.

Naraščaj naročnikov „Novin“-skih. Sedemsto jih je bilo, kda so izišle na svetlo, zdaj smo pa prišli do 1800. Hvala naj bo za to obprvim dobromi Bogi, obdrűgim pa vrelim širitelom šterih trűd i nadale prosimo.

Amerikanski katoličanci močno protistojijo, naj ne bo Taljanskoga zástopnik Ernesto Nathan, rimski mestni župan, ki je židov i slobodnozidar, pri otvoritvi Panamskoga prekopa. Tak prāvijo ti katoličanci, ka pri njihovoj slavnosti ne trebe takšega moža, ki je razžalo svetoga očó rimpapo i celo katoličansko dūhovčino. Prav je tak.

Bramba verskoga navuka v šolah. Na vse kráje se protipostávľajo na Vogrskom verni krščeniki nakáni prosto zidarov i slobodnomislečih šteri navuk ščejo iz šol spraviti. Za dűše nemrtelne, za kristušove pravice se vojskűje tű. Blaženi i veseli je té boj. Ne bojmo se ga i mi ne, ešče bole podpirajmo svoje brate z molitvami. Ne pozabimo pa tūdi da v naše šole, v naš verski navuk že tūdi segajo slobodnozidarje. Ščejo — kak smo čiteli v ednih okrajnih vogrskih novinah — nastopiti pri dūhovnikah, da bi tei vogrski včili navuk i ne slovenski. I to vűpajo proti ministerskomi ukázi napraviti. Če ščejo košaro na hrbet dobiti, naj, li začinjajo kaj. Nam Rim ravna i ne Sobota.

Podgan objela dete. V mestu Krimin je gospodarica Gasparuti za krátek čas brezi pozitivstva pűstila svoje

tri mesečno dete, pa je odišla po nekšem posli. Gđa je nazaj prišla, je našla, ka je podgan odglodala deteti nos pa vüha. — Starišje, pazite na deco!

Z smrtjov je plačao iskanje belic.

V vesnici Horjul je te dneve šo 4 leten sin kmeta Matije Jernek iskat košinjje belice. Med iskanjem je spadno s poda na glavo, pa tak nesrečno, ka je včas mogeo mreti.

Nagrobni spomenek ga je bujo. Zidar Vincens Virgolino je te dneve v Blatogradi postavla na pokopališči eden kameni spomenek. Pri prenašanji težkoga kamla je pa njegovimi pomočniki odnemogla roka; pusto je zato kamen, šteri je potegno za sebov tudi Virgolinija pa ga je do smrti zmüzgao.

Žrtev žganice. V ednoj krčmi poleg Gradiške sta preminoči teden stavila Ivan Marko pa Travain, šteri bi prle spio pol litra žganice. Stave jiva je nieden nej dobo, zato ka je Marka zadela srčna kap (boži žlak), pa je bio na mestu mrtev. Travajni je pa tudi že med pitjom postalo slabo, pa je šče zdaj betežen.

Pijanica vmorile pijajce. To se je zgodilo v Bosniji. Marko Brezovič, ki je bio pijači vdani, se je vnoči vračao domo prek pola. Prlé je celi den popivao, pa je bio zato zevsema pijan. Na poti je zabredo v globoki jarek, pa se je zato nekaj skopao ž njega. Nato se pa poleg jarka légeo pa zaspao. Na drugi den so ga našli mrtvoga; bio je ves zgriženi od pijajce pa od drugih stvarcov, šteri so njemu scecali telko krvi, ka je mogeo mreti. — Nesréčna žganica!

Nova znájdba. Takšo nápravo so našli gor, štera dim pojé, to je, da se ne kadijo pri njej dimniki (rori.) Na železnici vogrskoj so skušali to i posrečilo se njim je. Za mesta, kje vnogo dima zrak kvári, je velikoga pomena ta najdba.

Dári na málopolansko kapelo. Trátnjek Kata 20 f., Knaus Júri 1 K, Matjašec Martin 1 K, Sobočan Jožef 1 K, Tivadar Roza 40 f., Matjašec Štefan 40 f., Raj Števan mlajši 1 K, Čéh Jožef 1 K, Čéh Mikloš 1 K, Dugár Jožef, Sobočan Jožef Cigánov 1 K, Gjuran Števan 40 f., Litrop Jožef 50 f., Balažie Bára 2 K, Markoja Gejta 1 K, Maušec Štefan 40 f., Cigán Števan 1 K, Raj Jánoš 60 f., Ftičar Ivan 1 K, Horvát Anton 1 K, Balažie Števan 80 f., Zver Števan 50 f., Sobočan Števan 50 f., Lebar Marko 40 f., Jerebie Martin 30 f., Sobočan Ivan 40 f., Sobočan Jožef 60 f., Sobočan Števan 1 K, Lútar Ivan 20 f., Rondi Ferenc 40 f., Lebar Jožef 20 f., Žálig Bára 20 f., Režonja Gejta 1 K, Gerič Marko 60 f., Törnár András 10 f., Tkalec Orša 1 K, Kolarič Števan 20 f., Görkös Števan 40 f., Žížek András 1 K, Matjašec Marko 1 K, Markoja Jožef

40 f., Zver Marko 40 f., Dominko Ferenc 50 f., Tompa Ferenc 2 K.

Dekle mále i velke so darüvala na Maríjo štero v proseciji nosijo: Lebar Ana 1 K, Rašesan Ana 80 f., Žížek Kata 1 K, Horvát Bára 1 K, Cigán Bára 1 K, Hozjan Ana 20 f., Hozjan Kata 40 f., Hozjan Maria 20 f., Magdič Treza 20 f., Horvát Ana 20 f., Smej Treza 20 f., Radošič Kata 20 f., Horvát Treza 1 K, Draškovič Ana 40 f. (Dale).

Odgovor na pismo ednoga evangeličanca.

„Vi katoličanci rimpapo za glavo cerkvi držite i za svetoga očó zezavate, šteri je vekši grešnik od drugih, ár šteri se v grehi narodi, tak i on nemre svéti biti.“ To so vašega pisma reči nadale. To je istina, vam odgovárjam, drági prijateo, da mi rimpapo za glavo materecerkvi držimo. Znete zakaj? Zato ka to Kristuš zapovedáva. Sveto pismo, štero i vi spoznate, nam naznanja, da je ljubleni Jezuš svetoga Petra za glavo matere cerkvi postavó. On, to je Jezuš sam je pravo naime v Cesareji Filipovoj Simoni „Ti si Peter (to je pečina) i na to pečino zozidam svojo materecerkev.“ Samo prečitate to v evangeliu sv. Mataja v 16-tom poglavji i 28-om rédi. Na sv. Petra mesti pa rimpapa sedi. — Če vi kam odpotüjete, si spravite ednoga oskrbnika ki bo za čas vašega vüostánja v rédi meo vaše gospodárstvo, Koga si pa odeberéte na to čast? Koga si ščete, ne istina? Jezuš je tudi tak včino. On je v nebo odišo, na zemli je pa nehao mesto sebe za oskrbnika sv. Petra, ki je prvi rimpápa bio i njegove naslednike. More što z treznov glávov njega za svoje meti: zakaj si to činio? More što zameriti, zakaj je ne nemški casar, ali ruski car njegov namestnik? Če vi ne dopüstite, da bi se što v vaše reči notrimešao dovolite teliko pravice i ljublénomi Jezuš, da si on slobodno zeberé rimpápo za svojega namestnika. Dvejezero let stoji že maticérkev i v teh dugih časih so nezgovorno preganjali rimpápe prvi tristo let so tak skoro vsakoga morili i sledkar tudi je v vozo metali, njim pravice vse spojimali, je šalili z gučom i z spisom — pa — pa — li so ostali pápi. Znete zakaj? Kristušovi namestniki so, on je bráni, zato da je na njé zozidao svojo cérkev. Obečao je naime Petri, da vrata peklenska njegove materecerkvi, šteroj je on gláva, ne premorejo.

Boža reč se pa more spuniti. Vidite tú je zrok, zakaj ne more prepasti katoličanska vera i cérkev. Zato ka v rimpapi Kristuš sam njo vodi,

kak v svojem namestniki, šteri če ravno je grešnik, kak vsaki človek, po oblasti je pa li svéti. Zavolo oblasti zovemo mi papo za svétoga očó. To nájsvetejšo oblast kristušovo, oblast očinsko májo, zato so svéti očá. To pa je mislin ne laž, nego naše dužno poštüvanje. Ali ne zovéte vi morebit višesnje svecke oblastnike za „plemenite“, „velezmožne“, „smilene“ gospode, pa so dostakrát, kak je razvidno iz njihovoga očitnoga delovanja nespodobnoga, za volo šteroga tudi službo zgübijó — ne plemeniti, ne smileni, nego tepešje zanikojni. Ali za njihove oblasti volo njim ide tá čast. Pa za slüži morebit vsaki očá i mati to čast, da bi se „očá“ i „mati“ zvala? Hüjše ravnata z svojov decov večkrát, kak nema stvár, pa zavolo oblasti roditelske slüžita té naslov. Pa kralé, cáre ne zovémo za „svetle“, „presvetle“? Od zverine hüjši je bio vnogi, pa li dobo to častno ime za volo s voje oblasti. Dovolite nam zato, ka če svecke vladáre smemo i tudi moremo za „svetle“ i „presvetle“ imenüvati, naj smemo i Kristuša, Boga nájsvetejšega namestnika, rimpapo za svetoga očó zvati. (Dale pride.)

VIŠNJEJI PASTÉRI.*

Pastér in Oča zdravo ti!
Poslán od sam'ga Boga si
Med vrli rod
Med blági rod
Nás zvestih ti slovincov
Z velkov močjov nebeskov!

Potrdo boš nam vero ti,
Naj svč'ga žitka cele dni
Bativno jo
Priznávamo
Domá i vüni v sveti,
Ne davši si jo vzeti.

O velki dár nam ti deliš,
Kda dáše mláde posvetiš!
Prevelki dár!
I mi nikdár
Dostojno povrnoti
Ga ne mo ti mogoči!

Slovesni dati ti sprjem
Ne ve naš rod, pa ne je včen.
Sirote smo
Pa nemamo
Mi občen za veselje,
Ki hitro nam premíne.

Pa le! naj máš od nás spomin,
Spomin z slovenskih nás krajín.
Ti dámo tá
Naša srcá
Zvesta tebi in' Bogi,
Nebeskomu Gospodi!

Lübeča srca, to je dár!
Od vsega dragši nam vsikdár.
O vzemi ga
Od vernoga
Roda blági Slovincov
Vmesto s' süšečih vencov!

Mirosláv.

*) V spomin lepih dnevov, štere je za časa firme med vogrskimi sloveni preživo.

Raznotere reči.

Vöter njemi je vzeo dve jezerki. Z amerike je prišeo glas: Dneva 28. decembra lanskoga leta se je pripelo v Nev Iork kmečki mladéneec s Kranjskoga. Doma je od svojega očé sterjao dedščino (herbijo,) ka jo je po materi meo dobiti v zneski 2300 koron. Gda se je pelao z Hamburga v novi svet, je eden u na krovu ladje pregledjüvao svojo mošnjö. Vzelo je obe jezerki vö, nato je pa potegno močen veter, pa je mladenci obe jezerki vneso z rok. Mladenec je šče nekelko časa vido, kak se je veter v zraki ober morskih valov zmenjao z njegovim premoženjom, zatem sta pa spadnoli jezerki v — valove. Mladenec je zdaj omedlo. Obüdo se je šče komaj te, gda je že ležao v ednoj nevjorškoj bolnišnici. Od žalosti se njemi je zmešala pamet. Mladenec je od dneva do dneva bole betežen postanjüvao, pa je 24. januara mro.

Najstarejši človek v Italiji. Turinske novine prinašajo sliko najstarejšega človeka v Italiji. To je bivši ribič Nicolo Palmendalo, ki se je narodo leta 1803. Zdaj je star 111 let. Človek je šče popolnoma zdrav na dñhi pa na teli. Žive se navekse z krñhom i mlekom pa je jako pobožen. V njegovej sobici gori vsaki den sveča pred podobov Matere Bože. Meo je tri žene pa 24 dece. Od teh živeta samo šče dva sina, eden 84, drugi 75 let star. Starček si ešče nikaj ne misli dosta na smrt, liki, ma vüpanje, ka de šče dolgo živo.

Kelko nesejo železnice. V ednoj francoskoj statistiki stoji, ka največ dohodkov od železnice mata Rusija pa Anglija. Rusija ma na cesti Varšava—Beč na vsaki kilometer vsaki den poprek 496 koron. Za njov pride na vrsto angleška železnična cesta Lancashire—Jorkshire. Ta dá od kilometra na den koli 459 koron. Nemška alzaško—lotrinska železnica prinese od kilometra na den 231 koron, belgijske železnice poprek po 199 koron, avstrijske pa vogrsko po 148 koron, taljanske po 107, španske pa po 102 koroni. Na Francoskom donaša severna cesta po 218, shodna po 147, zahodna po 105, orleanska po 103, južna pa po 93 korone od kilometra na den. Tudi kitanska velka železnična cesta z Šantunga donaša po 121 koron na den od kilometra.

Najvekši jünec v Nemčiji. Na živinsko razstavo v Berolin so pripelali z Holšteinske velikanskoga jünca. Da so ga zamogli pripeleti v Berolin, so mogli napraviti posebe železnička kola, zato ka so ga v navaden vagon no mogli spraviti. Té jünec je velikanski: visiki je 2 metra pa 20 centimetrov, teža njegova pa znaša celih 38 centov. Jünec je zevsema bele farbe, niti najmenše temne liše ne opaziti na njem. Ves Berolin se prej čüdivao tomi velikanskomi voli.

Drago sadoveno drevo. Z Amerike pride večkrat takši glas, šteroga naš europski človek ne ve, ali bi vervao ali ne. Takši zanimivi glas je tudi sledeči. Pri Los Angelesi v Kaliforniji ma kmet H. Voodvorta šestletno grñško, štera njemi je lansko leto prinesla 3306 dolarov dohodka. To drevo je potakšem zaistino velke vrednosti, pa je zato ne čüda, či je je njeni lastnik dao skrbno zagradiati, proti vremeskimi pügübnostim pa zavarüvati (sakulerati) na 30.000 dolarov.

Stari Indijanec. Na gospodarsko razstavo v Čikagi je pred kratkim prišeo tudi Indija-

nec Vaghunta, ki je star 133 let. Rojeni je bio leta 1781. Té stavec je šče pravi korenjak za svoja leta. Pri Indijancaj ma velko poštenje na ga držijo kak za velkoga preroka i poganskoga boža. V svojem 133. leti hodi ešče na lovino pa, znani kak eden najboljših strelcov v Ameriki.

Gospodárstvo.

Slinovka ali nasédna bolezen nagobcih pa na šparklaj.

V zadnjem časi je páli v večih krajeh nastopila nasédna bolezen na šparklaj pa na gobcih, štera bolezen se v našem jeziki zove *slinovka*. Da je to precej nevarna bolezen, zato jo želemo našim c. čtevcom popisati, ka bodo znali, ka njim je činiti proti tej nevarnosti. Popišemo pa to po navodilaj, štera je dalo objaviti vogrsko kralesko polodelsko ministerstvo.

Slinovka ali nasédna bolezen na šparklaj i gobcih je takši beteg, šteroga živina naséde, to je šteri se prime z ednoga živinčeta na drugo. Nasédnost pa povzročijo beteznih živali sline, mleko pa tekočina z mehórov šteri se pokazejo na šparklaj pa v gobcih.

Ta bolezen se lejko prime govenske živine, vivolov, svinj, ove pa koz.

Zdravo živinče naséde te beteg, či z beteznim pride vküp, ali pa či jo na takše mesto ženemo, gde je betezna živina bila. Takšmesto so senjarske štale, krčme, gde potniki živini polagajo pa jo napajajo, či je na teh mestaj bila prle betezna živina; nadale so takš a mešta občni pačniki, poti, či so po njih na slinovki betezne živali hodile. Prime se pa slinovka zdravih živalih tudi te, či se dotičejo takših dugovanj, štera so z slinami betezne živine pomazana, kak na priliko krma, jasli, škaf za napajanje, obleka polagačov ali drugih ljudi, ki okoli takše živine hodijo, nadale razna škér kak jarem, krtača itd.

Slinovko po takšem širijo: ljudje, živina ali pa dugovanja.

Širi se pa nadale tudi po mleki, či mleko beteznih živali v drug kraje spraviamo.

Od takšega mleka ešče ljudje znajo zbežati.

Kak se kaže slinovka?

Či je živinče dobilo beteg slinovko, potom nešče jesti nikaj, má velko vročino, gobec se njemi jako slini, na nogaj okoli šparklov pa nastanejo beli ali pa žutkasti meherje. Tej meherje se hitro razpokajo, pa na njihovem mestu nastanejo rane. Večkrat bolijo noge takše živinče natelko, ka planta; nešternomi pa ešče šparkli vkraj spokaplejo.

Či se je slinovka spravila kravi v vñme, te vñme otečé, na ceckeh pa nastanejo meherje pa rane. Pod takše krave ne smemo püščati telcov, ka bi je cecali, zato ka telci dobijo zalejanost da nam spoginejo.

Pošta

B. J. Szombathely. Veseli me, da se vam je izlet posrečo. Prinas je takrat veliko dež bio kaj me še bole veselilo. Hvala vsem na pozdravi.

Fr. Gilbert Zagreb. Hvala lepa.

Drvarič F. Steelton. Sv. pismo dobila dvoje; cene vam natenkoma odpišem z poštinov vréd. Kalendarje se že delajo, zato silno pošlite, če kaj namenite. Pripovesti moro takše biti, štere ste od starih lidí slovenskih čüli i ne iz knjig vzéte, pa poštene. Horvát mi bo po svojoj ženi poslal peneze — piše. Pozdrav vsem.

Ružič Ferenc. Satahovci. 2 K na novine sem dobo. Bog plati.

Žerdin F. Chicago. Novim naročnikom so od maja vse novine odposlane — plačajo zato na 8 mesesov. Če pa na celo leto namenijo platiti, z zahvalnostjov sprejmemo dár.

Odaja na licitaciji

bo mája 25-ga, v pondelek, predpoldnom ob desetih na

Krajni pri **Marič Janoš.**

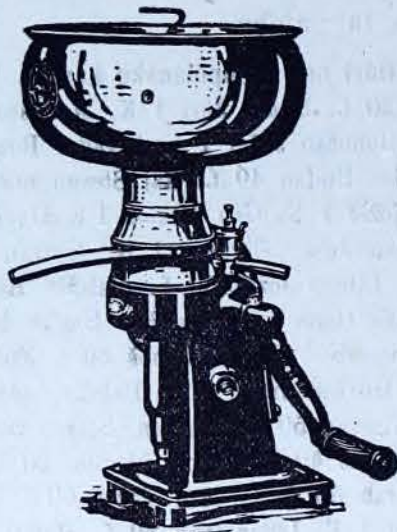
Tržili se bodo levovje hrastovi, páрма, štale, gümlö, drevje okoli hrama i v logi, detelica, silje i seno na travnikah.

Ob tej priliki se bodo tudi njive z arende dávale.

Celo odajo bota vodila: Klekl Stefan z Krajne i Edsidt Stefan z Gederovec.

To je tisti stroj

(mašin), z šterim si lahko dosta penez správi ešče tisti kmet, ki samo 2—3 kravi má.

Presvetitve dá

Alfa-Separator R.T.

Budapest, VI., Lomb-utca 11.